

3^ο Κριτήριο Αξιολόγησης

Θεματική Ενότητα: Παιδική Εργασία

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Τρόμο προκαλούν τα στοιχεία για την παιδική εργασία

Πριν από λίγες ημέρες είχαμε την παγκόσμια ημέρα Παιδιού. Μια ημέρα που θεσπίστηκε να γιορτάζεται κάθε 1η Ιουνίου, μετά από τη Παγκόσμια Συνέλευση για την ευημερία του παιδιού της Γένοβας το 1925. Η Ημέρα του Παιδιού ξεκίνησε τη δεύτερη Κυριακή του Ιουνίου του 1857 από τον δρ. Τσαρλς Λέοναρντ, πάστορα της Οικουμενικής Εκκλησίας του Λυτρωτή στην Τσέλσι της Μασαχουσέτης. Στην Ελλάδα, η Ημέρα του Παιδιού καθιερώθηκε το 1989.

Σήμερα εκατονταδες εκατομμύρια παιδιά ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, ενώ αναγκάζονται να εργαστούν ακόμη και από την τρυφερή ηλικία των 5 ετών προκειμένου να επιβιώσουν. Η παιδική εργασία, η οποία τις περισσότερες φορές είναι σε μη νόμιμες δραστηριότητες – σε αυτή συγκαταλέγεται και η παιδική εκμετάλλευση ακόμη και σεξουαλική – αποτελεί παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του παιδιού και έχει αποδειχθεί ότι εμποδίζει την ανάπτυξη τους, οδηγώντας τα δυνητικά σε δια βίου σωματική ή ψυχολογική βλάβη. Στο μοναδικό infographic του pagenews.gr φαίνονται τα τρομακτικά στοιχεία που έχουν καταγραφεί σχετικά με την παιδική εργασία.

Και παρά το γεγονός ότι τα Ηνωμένα Έθνη έχουν ως στόχο την εξάλειψη της παιδικής εργασίας έως το 2025, ο ρυθμός μείωσής της παραμένει πολύ πιο αργός από αυτόν που θα οδηγούσε στην επίτευξη του στόχου. Η παιδική εργασία φαίνεται ότι θα συνεχίσει να αποτελεί φαινόμενο γερά ριζωμένο κυρίως στις φτωχογειτονιές του κόσμου χωρίς βέβαια να αποκλείονται και εκείνες των πιο εύπορων.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που παρουσιάστηκαν το 2019 από τον Διεθνή Οργανισμό Εργασίας και προέρχονται από τις εκτιμήσεις του 2017, τουλάχιστον 370 εκατομμύρια παιδιά ηλικίας 5 έως 17 ετών βρίσκονται στην παιδική εργασία παγκοσμίως. Συγκεκριμένα 152 εκατομμύρια παιδιά ηλικίας 5-14 ετών εκ των οποίων 64 εκατομμύρια κορίτσια και 88 εκατομμύρια αγόρια βρίσκονται στην παιδική εργασία, αντιπροσωπεύοντας το 10% όλων των παιδιών. Σχεδόν τα μισά από τα παιδιά που εργάζονται -73 εκατομμύρια σε απόλυτους όρους- βρίσκονται σε επικίνδυνη εργασία που θέτει σε κίνδυνο την υγεία, την ασφάλεια και την ηθική ανάπτυξή τους. Στα 218 εκατομμύρια ανέρχονται τα παιδιά που εργάζονται ηλικίας 15-17 ετών. (Βασίλης Διαμαντάκος, εφημ. Η Καθημερινή)

Ενημερωτικό υλικό

Πώς η βιομηχανική επανάσταση άλλαξε τη ζωή των παιδιών και καθόρισε την παιδική εργασία;

Η ανάπτυξη της βιομηχανίας αρχικά στην Αγγλία, πρώτη φάση της βιομηχανικής επανάστασης, άλλαξε τη ζωή των παιδιών των χαμηλότερων κοινωνικών τάξεων. Η ανάγκη για εργατικό δυναμικό στα εργοστάσια, στα ορυχεία, στην υφαντουργία οδήγησε σε μια ραγδαία εντατικοποίηση της εκμετάλλευσης της παιδικής εργασίας μεταξύ των ετών 1780 με 1840.

Οι εργατικές οικογένειες είχαν ανάγκη από χρήμα, αφού η αστικοποίηση άλλαξε τις ανάγκες τους και συνέχεια διέλυσε την οικογενειακή οικονομία. Είχαν ανάγκη από χρήμα, ώστε να εξασφαλίσουν τροφή, στέγη, ένδυση και να αγοράσουν καταναλωτικά προϊόντα. Έτσι, τα παιδιά είχαν εμπορική αξία, ήταν οικονομικό αγαθό και μέσο πλουτισμού. Πολλοί γονείς ανέχονταν την εργασία των παιδιών τους, ακόμα και των πολύ μικρών, αφού ζούσαν από τα χρήματα που κέρδιζαν τα παιδιά από τη δουλειά τους.

Καθ' όλη την πρώτη περίοδο της εκβιομηχάνισης, οι συνθήκες εργασίας για τους μικρούς εργάτες των εργοστασίων και των ορυχείων ήταν απάνθρωπες. Παιδιά, ρακένδυτα, ακόμα και γυμνά, σκελετωμένα, άρρωστα, πεινασμένα, φτωχά, πάλευαν σε συνθήκες τρομακτικής εξαθλίωσης και εκμετάλλευσης για την ανερχόμενη βιομηχανική κοινωνία της αφθονίας. Οι πρώτες φωνές υποστήριξης για τα εργαζόμενα παιδιά από πολιτικούς και διανοούμενους της αγγλικής κοινωνίας στα τέλη του 18ου αιώνα, την περίοδο της δεύτερης βιομηχανικής επανάστασης, ζητούσαν την άμεση περικοπή των ωρών εργασίας στα εργοστάσια, την παρέμβαση του κράτους και την επιβολή αυστηρών νόμων για την προστασία των παιδιών.

Ερωτήσεις

ΘΕΜΑ Α' - Ανάγνωση και κατανόηση του κειμένου

1^η Δραστηριότητα

Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 60-70 λέξεις, με την οποία θα ενημερώνετε τους συμμαθητές σας για όσα διαβάσατε. **(Μονάδες 8)**

2^η Δραστηριότητα

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση συμφωνεί με το νόημα του κειμένου, ή τη λέξη Λάθος, αν όχι, αιτιολογώντας από το κείμενο. **(Μονάδες 7)**

1. Η Ημέρα του Παιδιού ξεκίνησε τη δεύτερη Κυριακή του Ιουνίου του 1857 από τον δρ. Τσαρλς Λέοναρντ.
2. Στην Ελλάδα, η Ημέρα του Παιδιού καθιερώθηκε το 1979.
3. Τα Ηνωμένα Έθνη έχουν ως στόχο την εξάλειψη της παιδικής εργασίας έως το 2025.

ΘΕΜΑ Β΄ - Θέμα προσέγγισης της γλώσσας του κειμένου

3^η Δραστηριότητα

Να δώσετε δυο τίτλους στο κείμενο, έναν με κυριολεκτική και έναν με μεταφορική σημασία. (Μονάδες 8)

4^η Δραστηριότητα (Μονάδες 7)

Να γράψετε στο τετράδιό σας τις παρακάτω φράσεις, αντικαθιστώντας την κάθε υπογραμμισμένη λέξη με μία συνώνυμή της λέξη ή φράση:

- 1 σε συνθήκες ακραίας φτώχειας
- 2 παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων
- 3 φαίνονται τα τρομακτικά στοιχεία
- 4 στην επίτευξη του στόχου

ΘΕΜΑ Γ΄ - Ερμηνεία και παραγωγή λόγου

Αξιοποιώντας δημιουργικά και τις πληροφορίες από το κείμενο αναφοράς με την ιδιότητά σας ως μαθητές/μαθήτριες και με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα των παιδιών, να γράψετε ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα για τις δράσεις με τις οποίες θα αντιμετωπιστεί το δυσάρεστο φαινόμενο της παιδικής εργασίας, (200-250 λέξεις). (Μονάδες 20)

Β. Λογοτεχνικό κείμενο**«Παρηγοριά για το παιδί του φτωχού»**

Ποίημα του πρώην εργάτη Theodore Lebreton 1838, μετάφραση από τα γαλλικά, Μ. Παπαθανασίου, από το βιβλίο «Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης».

«Για κοίτα αδελφάκι μου
Τι φέρνω στη μητέρα μου.
Είναι χρυσάφι, μην το αγγίζεις.
Βλέπεις; Έρχομαι με γεμάτα χέρια.
Δυο βδομάδες κούρασα τα μπράτσα μου.
Τώρα βλέπεις έχω το ανάστημα
Που σαν το φτάνουν οι φτωχοί,
αρχίζουν τη δουλειά
Εκμεταλλεύονται το χρόνο τους.
Το παιχνίδι δεν είναι πια για την ηλικία μου
Είμαι ένας εργαζόμενος
Εδώ κι ένα μήνα είμαι εφτά χρονών».

Ερωτήσεις**ΘΕΜΑ Α΄ - Ανάγνωση και κατανόηση του κειμένου****1^η Δραστηριότητα**

Να παρουσιάσετε σε ένα κείμενο 60-70 λέξεων το βασικό θέμα του ποιήματος και τους προβληματισμούς που εγείρει. **(Μονάδες 15)**

ΘΕΜΑ Β΄ - Προσέγγιση της γλώσσας του κειμένου**2η δραστηριότητα**

Να εντοπίσετε δυο σημεία μεταφορικής χρήσης του λόγου και τι εξυπηρετούν.
(Μονάδες 7)

3η δραστηριότητα

Να σχολιάσετε τα δυο ρηματικά πρόσωπα που κυριαρχούν στο ποίημα. (Μονάδες 8)

ΘΕΜΑ Γ΄ - Ερμηνεία και παραγωγή λόγου

Να υποθέσετε ότι είστε ο ήρωας του ποιήματος, να γράψετε με μορφή ημερολογίου πώς θα περιγράφατε μια συνηθισμένη μέρα σας (100-120 λέξεις). (Μονάδες 20)